

Innst. S. nr. 122

(2008–2009)

Innstilling til Stortinget fra helse- og omsorgskomiteen

St.prp. nr. 13 (2008–2009)

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om endringer i statsbudsjettet for 2008 under Helse- og omsorgsdepartementet

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Helse- og omsorgsdepartementet legger i proposisjonen fram forslag om endringer av bevilgningene under enkelte kapitler på statsbudsjettet for 2008. Under programområde 10, Helse og omsorg, fremmes det forslag om å sette opp utgiftene med netto 646 mill. kroner. I dette beløpet er det tatt hensyn til at 3,8 mill. kroner flyttes fra Justisdepartementet til dekning av tilstedevaktordningen ved redningshelikopterbasene på Rygge og Ørlandet. Inntektene foreslås satt ned 4,9 mill. kroner. Under programområde 30, Stønad ved helsetjenester, fremmes det på grunnlag av nye anslag forslag om å sette ned utgiftene med netto 76,2 mill. kroner.

Forslag til endringer av bevilgningene under enkelte kapitler

Kap. 700 Helse- og omsorgsdepartementet

Post 1 Driftsutgifter foreslås satt opp 2,3 mill. kroner.

Kap. 719 Folkehelse

Post 21 Spesielle driftsutgifter foreslås satt ned 0,4 mill. kroner.

Post 70 Hivforebygging, smittevern mv. foreslås satt ned 1,5 mill. kroner.

Post 71 Forebygging av uønskede svangerskap og abort foreslås satt ned 0,4 mill. kroner.

Post 72 Stiftelsen Amatheia foreslås satt opp 2,3 mill. kroner.

Kap. 720 Helsedirektoratet

Post 1 Driftsutgifter foreslås satt opp 5,77 mill. kroner.

Kap. 722 Norsk pasientskadeerstatning

Post 70 Dekning av advokatutgifter foreslås satt ned 0,5 mill. kroner.

Kap. 723 Pasientskadenemnda

Post 1 Driftsutgifter foreslås satt opp 3 mill. kroner.

Kap. 724 Helsepersonell og tilskudd til personelltiltak

Post 21 Forsøk og utvikling i primærhelsetjenesten foreslås satt opp 0,23 mill. kroner.

Post 61 Tilskudd til turnustjenesten foreslås satt ned 6,5 mill. kroner.

Post 71 Tilskudd til Nordiska högskolan for folkhälsovetenskap mv. foreslås satt ned 0,5 mill. kroner.

Kap. 725 Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten

Post 1 Driftsutgifter foreslås satt opp 4 mill. kroner.

Kap. 726 Habilitering, rehabilitering og tiltak for rusmiddelavhengige

Post 21 Spesielle driftsutgifter foreslås satt ned 6,1 mill. kroner.

Post 70 Tilskudd foreslås satt ned 0,5 mill. kroner.

Kap. 727 Tannhelsetjenesten

Post 21 Forsøk og utvikling i tannhelsetjenesten foreslås satt opp 1,7 mill. kroner.

Post 70 Tilskudd foreslås satt ned 1,2 mill. kroner.

Kap. 728 Forsøk og utvikling mv.

Post 21 Spesielle driftsutgifter foreslås satt ned 5,6 mill. kroner.

Kap. 729 Annen helsetjeneste

Post 1 Driftsutgifter foreslås satt ned 0,8 mill. kroner.

Kap. 732 Regionale helseforetak

Post 21 Forsøk og utvikling i sykehussektoren foreslås satt opp 3,3 mill. kroner.

Post 72 Tilskudd til Helse Sør-Øst RHF foreslås satt opp 279,1 mill. kroner.

Post 73 Tilskudd til Helse Vest RHF foreslås satt opp 93,6 mill. kroner.

Post 74 Tilskudd til Helse Midt-Norge RHF foreslås satt opp 71 mill. kroner.

Post 75 Tilskudd til Helse Nord RHF foreslås satt opp 60,1 mill. kroner.

Post 76 Innsatsstyrt finansiering av sykehus foreslås satt opp 1,409 mill. kroner.

Post 77 Refusjon poliklinisk virksomhet ved sykehus mv. foreslås satt opp 95 mill. kroner.

Post 83 Opptreksrenter for lån fom. 2008 foreslås satt opp 17 mill. kroner.

Kap. 742 Kontrollkomisjonene og andre utgifter under psykisk helsevern

Post 70 Tilskudd foreslås satt opp 1,2 mill. kroner.

Kap. 743 Statlige stimulerings tiltak for psykisk helse

Post 75 Tilskudd til styrking av psykisk helsevern foreslås satt opp 30 mill. kroner.

Kap. 751 Apotekvesenet og legemiddelfaglige tiltak

Post 70 Tilskudd foreslås satt ned 1 mill. kroner.

Kap. 2711 Spesialisthelsetjenester mv.

Post 70 Refusjon spesialisthjelp foreslås satt opp 15 mill. kroner.

Post 71 Refusjon psykologhjelp foreslås satt ned 6 mill. kroner.

Post 72 Refusjon tannlegehjelp foreslås satt opp 120 mill. kroner.

Post 76 Private laboratorier og røntgeninstitutt foreslås satt ned 38,5 mill. kroner.

Kap. 2751 Legemidler mv.

Post 70 Legemidler foreslås satt ned 159,7 mill. kroner.

Post 72 Sykepleieartikler foreslås satt ned 10 mill. kroner.

Kap. 2752 Refusjon av egenbetaling

Post 70 Refusjon av egenbetaling, egenandelstak 1 foreslås satt ned 42 mill. kroner.

Post 71 Refusjon av egenbetaling, egenandelstak 2 foreslås satt ned 43 mill. kroner.

Kap. 2755 Helsetjeneste i kommunene mv.

Post 62 Tilskudd til fastlønnsordning fysioterapeuter foreslås satt ned 10 mill. kroner.

Post 70 Refusjon allmennlegehjelp foreslås satt opp 59 mill. kroner.

Post 71 Refusjon fysioterapi foreslås satt opp 16 mill. kroner.

Post 75 Logopedisk og ortoptisk behandling foreslås satt ned 12 mill. kroner.

Kap. 2790 Andre helsetiltak

Post 70 Bidrag, lokalt foreslås satt opp 35 mill. kroner.

Kap. 3732 Regionale helseforetak

Post 80 Renter på investeringslån foreslås satt ned 28 mill. kroner.

Post 90 Avdrag på investeringslån foreslås satt opp 23,1 mill. kroner.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Jan Bøhler, Sonja Mandt-Bartholsen, Gunn Olsen og Dag Ole Teigen, fra Fremskrittspartiet, Jan-Henrik Fredriksen, Vigdis Giltun og lederen Harald T. Nesvik, fra Høyre, Inge Lønning og Sonja Irene Sjøli, fra Sosialistisk Venstreparti, Kirsti Saxi, fra Kristelig Folkeparti, Laila Dåvøy, fra Senterpartiet, Trygve Slagsvold Vedum, og fra Venstre, Gunvald Ludvigsen, har når det gjelder kapitler som ikke er omtalt nedenfor, ingen merknader og slutter seg til de framlagte forslagene i proposisjonen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til Fremskrittspartiets merknader og forslag ved behandlingen av St.prp. nr. 30 (2008–2009).

Kap. 700 Helse- og omsorgsdepartementet

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til at Regjeringen har startet arbeid med en samhandlingsreform i helsesektoren for å gi pasientene et bedre og mer helhetlig helsetilbud, og komiteen støtter at bevilgningen foreslås satt opp med 2,3 mill. kroner for å dekke utgifter knyttet til arbeidet i 2008. Komiteen viser videre til at statsråd Bjarne Håkon Hanssen har varslet at samhandlingsreformen legges fram i april, og imøte- ser dette.

FOREBYGGING AV KJØNNSLEMLESTELSE

Komiteen viser til at Regjeringen har besluttet å ikke innføre obligatoriske underlivsundersøkelser av alle jenter eller av jenter i risikogrupper, men at det skal gis tilbud om frivillige kliniske underlivsundersøkelser til jenter og kvinner med bakgrunn fra områder der forekomsten av kjønnslemlestelse er 30 prosent eller mer. Tilbudet skal gis ved ankomst og av skolehelsetjenesten ved skolestart (5–6 år), i 5. klasse (10–11 år) og i 10. klasse (15–16 år). Komiteen viser videre til at utgiftene til helseundersøkelsene dekkes gjennom vertskommunetilskuddet til kommunene.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, viser for øvrig til handlingsplanen mot kjønnslemlestelse (2008–2011) som ble lagt frem 5. februar 2008, og de tiltak som fremmes der. Regjeringen styrket innsatsen mot kjønnslemlestelse med 18 mill. kroner i 2008. Flertallet håper tiltakene vil medføre en styrking av risikogruppens mulighet for rask helsehjelp, spesielt for barna, og bedret mulighet til å gi foreldre og foresatte informasjon om forbudet mot og helsekonsekvensene av kjønnslemlestelse.

Kap. 724 Helsepersonell og tilskudd til personell- tiltak

Post 21 Forsøk og utvikling i primærhelsetjenesten

Komiteen har merket seg at Regjeringen foreslår å sette opp bevilgningen med 230 000 kroner til å dekke utgifter til helsesamarbeidet med Kina ved

Nasjonalt forskningscenter for komplementær medisin (Nafkam), og at dette er i tråd med Nafkams høringsinnspill i Stortinget 5. november 2008 om å ikke nedlegge samarbeidet.

Kap. 732 Regionale helseforetak

Komiteen viser til at samlet årsresultat for helseregionene varierte mellom -1 375 mill. kroner og -1 973 mill. kroner i årene 2003–2007, jf. St.prp. nr. 1 (2008–2009). Videre viser prognosene for 2008 et samlet underskudd på i størrelsesorden 900 mill. kroner. Komiteen understreker at det fortsatt er knyttet usikkerhet til denne prognosen. Komiteen viser til at helseforetakenes basisbevilgning foreslås styrket med 500 mill. kroner for 2008, og støtter Regjeringens forslag.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Sosialistisk Venstreparti, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre, mener dette vil styrke likviditeten og lette omstillinger. Flertallet viser til at Regjeringen også i forslaget til statsbudsjett for 2009 har foreslått å styrke basisbevilgningen med 500 mill. kroner for å lette omstillinger.

Flertallet merker seg at prognosen for andre tertial 2008 indikerer en vekst i aktiviteten på om lag 2,0 prosent fra 2007.

Komiteen merker seg at det er etablert døgnkontinuerlig tilstedevakt med lege ved redningshelikopterbasen på Rygge og ved redningshelikopterbasen på Ørlandet, og at finansieringen foreslås flyttet fra Justisdepartementets til Helse- og omsorgsdepartementets budsjett.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti viser til den anstrengte situasjonen knyttet til økte pensjonsutgifter for private og ideelle sykehus og institusjoner. Særlig dreier det seg om kompensasjon for økte pensjonsutgifter i 2007, som fortsatt ikke er på plass.

Disse medlemmer fremmer derfor forslag om at rammen til de regionale helseforetakene økes med 150 mill. kroner for å dekke de private, ideelle sykehusenes økte pensjonsutgifter for 2007.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

"I statsbudsjettet for 2008 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
732		Regionale helseforetak	
	70	Tilskudd til helseforetakene, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 72, 73, 74 og 75, forhøyes med .....</i>	150 000 000
		fra kr 6 863 806 000 til 7 013 806"	

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre understreker de alvorlige økonomiske utfordringene helseforetakene står overfor. Til tross for betydelig økte bevilgninger er det fortsatt markante avvik fra resultatkravet. Disse medlemmer merker seg at det også er et vesentlig avvik mellom den aktivitetsvekst som er forutsatt i oppdragsbrevet, og den faktiske aktiviteten i helseforetakene. Det vises til St.prp. nr. 1 (2008–2009) kap. 732 post 76, der det heter at budsjettet legger til rette for et gjennomsnittlig aktivitetsnivå i 2009 som ligger 1,5 prosent over anslått nivå for 2008. Dette er en prognose basert på aktivitet i første tertial 2008, og det er dette nivået som skal videreføres og økes 1,5 prosent. I lys av at den reelle aktiviteten i 2008 er høyere enn forutsatt i oppdragsdokumentet, fremstår det som uklart om den faktiske aktivitetsveksten i 2009 skal være 1,5 prosent eller lavere.

Slik disse medlemmer ser det, er ikke hovedutfordringene i helseforetakene knyttet til nivået på bevilgningene, men hvordan de totale ressursene i helsetjenesten utnyttes. Det er nødvendig å

styre mer av ressursveksten i helsetjenesten mot den kommunale helse- og omsorgstjenesten for å redusere behovet for sykehusinnleggelse og dermed sikre bedre ressursbruk totalt sett. Videre er det behov for sterkere styring og bedre prioritering i helseforetakene.

Post 77 Refusjon poliklinisk virksomhet ved sykehus mv.

Komiteen viser til at aktiviteten på offentlige poliklinikker innen psykisk helsevern/rusbehandling, laboratorier og radiologi har vært høyere enn budsjettet, og at dette betyr at flere får behandling. Komiteen støtter Regjeringens forslag om å øke bevilgningen med 95 mill. kroner.

Kap. 743 Statlige stimulerings tiltak for psykisk helse

Post 75 Tilskudd til styrking av psykisk helsevern

Komiteen viser til at bevilgningen foreslås satt opp 30 mill. kroner som følge av Regjeringens gave til Blå Kors i årets TV-aksjon.

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti:

I statsbudsjettet for 2008 gjøres følgende endring:

Kap.	Post	Formål	Kroner
732		Regionale helseforetak	
	70	Tilskudd til helseforetakene, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 72, 73, 74 og 75, forhøyes med .....</i>	150 000 000
		fra kr 6 863 806 000 til 7 013 806"	

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen viser til proposisjonen og merknadene og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

I statsbudsjettet for 2008 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
Utgifter			
700		Helse- og omsorgsdepartementet	
	1	Driftsutgifter, for høyes med	2 300 000
		fra kr 147 954 000 til kr 150 254 000	
719		Folkehelse	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 79, nedsettes med	400 000
		fra kr 58 304 000 til kr 57 904 000	
	70	Hivforebygging, smittevern mv., kan overføres, nedsettes med	1 500 000
		fra kr 29 263 000 til kr 27 763 000	
	71	Forebygging av uønskede svangerskap og abort, kan overføres, nedsettes med	400 000
		fra kr 24 069 000 til kr 23 669 000	
	72	Stiftelsen Amatheia, for høyes med	2 300 000
		fra kr 16 748 000 til kr 19 048 000	
720		Helsedirektoratet	
	1	Driftsutgifter, for høyes med	5 770 000
		fra kr 356 623 000 til kr 362 393 000	
722		Norsk pasientskadeerstatning	
	70	Dekning av advokatutgifter, nedsettes med	500 000
		fra kr 26 855 000 til kr 26 355 000	
723		Pasientskadenemnda	
	1	Driftsutgifter, for høyes med	3 000 000
		fra kr 27 362 000 til kr 30 362 000	
724		Helsepersonell og tilskudd til personelltiltak	
	21	Forsøk og utvikling i primærhelsetjenesten, kan nyttes under post 70, for høyes med	230 000
		fra kr 17 768 000 til kr 17 998 000	
	61	Tilskudd til turnustjenesten, nedsettes med	6 500 000
		fra kr 128 607 000 til kr 122 107 000	
	71	Tilskudd til Nordiska högskolan for folkhälsovetenskap mv., nedsettes med	500 000
		fra kr 14 800 000 til kr 14 300 000	
725		Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten	
	1	Driftsutgifter, for høyes med	4 000 000
		fra kr 98 681 000 til kr 102 681 000	
726		Habilitering, rehabilitering og tiltak for rusmiddelavhengige	
	21	Spesielle driftsutgifter, kan nyttes under post 70, nedsettes med	6 100 000
		fra kr 19 428 000 til kr 13 328 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	70	Tilskudd, <i>kan nyttes under post 21</i> , nedsettes med	500 000
		fra kr 65 078 000 til kr 64 578 000	
727		Tannhelsetjenesten	
	21	Forsøk og utvikling i tannhelsetjenesten, <i>kan nyttes under post 70</i> , forhøyes med	1 700 000
		fra kr 9 100 000 til kr 10 800 000	
	70	Tilskudd, <i>kan overføres, kan nyttes under post 21</i> , nedsettes med	1 200 000
		fra kr 52 502 000 til kr 51 302 000	
728		Forsøk og utvikling mv.	
	21	Spesielle driftsutgifter, nedsettes med	5 600 000
		fra kr 47 082 000 til kr 41 482 000	
729		Annen helsetjeneste	
	1	Driftsutgifter, nedsettes med	800 000
		fra kr 33 892 000 til kr 33 092 000	
732		Regionale helseforetak	
	21	Forsøk og utvikling i sykehussektoren, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	3 300 000
		fra kr 2 486 000 til kr 5 786 000	
	72	Tilskudd til Helse Sør-Øst RHF, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	279 100 000
		fra kr 31 969 980 000 til kr 32 249 080 000	
	73	Tilskudd til Helse Vest RHF, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	93 600 000
		fra kr 10 799 863 000 til kr 10 893 463 000	
	74	Tilskudd til Helse Midt-Norge RHF, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	71 000 000
		fra kr 7 989 453 000 til kr 8 060 453 000	
	75	Tilskudd til Helse Nord RHF, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	60 100 000
		fra kr 6 928 639 000 til kr 6 988 739 000	
	76	Innsatsstyrt finansiering av sykehus, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..	1 409 000
		fra kr 16 821 439 000 til kr 16 822 848 000	
	77	Refusjon poliklinisk virksomhet ved sykehus mv., <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med	95 000 000
		fra kr 2 032 132 000 til kr 2 127 132 000	
	83	Opptrekksrenter for lån fom. 2008, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med	17 000 000
		fra kr 55 000 000 til kr 72 000 000	
742		Kontrollkommisjonene og andre utgifter under psykisk helsevern	
	70	Tilskudd, forhøyes med	1 200 000
		fra kr 1 968 000 til kr 3 168 000	
743		Statlige stimulerings tiltak for psykisk helse	
	75	Tilskudd til styrking av psykisk helsevern, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ...	30 000 000
		fra kr 2 326 582 000 til kr 2 356 582 000	
751		Apotekvesenet og legemiddelfaglige tiltak	
	70	Tilskudd, nedsettes med	1 000 000
		fra kr 48 614 000 til kr 47 614 000	
2711		Spesialisthelsetjenester mv.	
	70	Refusjon spesialisthjelp, forhøyes med	15 000 000
		fra kr 1 125 000 000 til kr 1 140 000 000	
	71	Refusjon psykologhjelp, nedsettes med	6 000 000
		fra kr 177 000 000 til kr 171 000 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
	72	Refusjon tannlegehjelp, forhøyes med ..... fra kr 1 035 000 000 til kr 1 155 000 000	120 000 000
	76	Private laboratorier og røntgeninstitutt, nedsettes med ..... fra kr 398 500 000 til kr 360 000 000	38 500 000
2751		Legemidler mv.	
	70	Legemidler, nedsettes med ..... fra kr 7 469 700 000 til kr 7 310 000 000	159 700 000
	72	Sykepleieartikler, nedsettes med ..... fra kr 1 220 000 000 til 1 210 000 000	10 000 000
2752		Refusjon av egenbetaling	
	70	Refusjon av egenbetaling, egenandelstak 1, nedsettes med ..... fra kr 3 392 000 000 til kr 3 350 000 000	42 000 000
	71	Refusjon av egenbetaling, egenandelstak 2, nedsettes med ..... fra kr 210 000 000 til kr 167 000 000	43 000 000
2755		Helsetjeneste i kommunene mv.	
	62	Tilskudd til fastlønsordning fysioterapeuter, <i>kan nyttes under post 71</i> , nedsettes med ..... fra kr 215 000 000 til kr 205 000 000	10 000 000
	70	Refusjon allmennlegehjelp, forhøyes med ..... fra kr 2 741 000 000 til kr 2 800 000 000	59 000 000
	71	Refusjon fysioterapi, <i>kan nyttes under post 62</i> , forhøyes med ..... fra kr 1 573 000 000 til kr 1 589 000 000	16 000 000
	75	Logopedisk og ortopedisk behandling, nedsettes med ..... fra kr 84 000 000 til kr 72 000 000	12 000 000
2790		Andre helsetiltak	
	70	Bidrag, lokalt, forhøyes med ..... fra kr 320 000 000 til kr 355 000 000	35 000 000
Inntekter			
3732		Regionale helseforetak	
	80	Renter på investeringslån, nedsettes med ..... fra kr 350 000 000 til kr 322 000 000	28 000 000
	90	Avdrag på investeringslån tom. 2007, forhøyes med ..... fra kr 400 000 000 til kr 423 100 000	23 100 000

Oslo, i helse- og omsorgskomiteen, den 11. desember 2008

Harald T. Nesvik
leder

Dag Ole Teigen
ordfører

